

Un llibre que recupera el llenguatge mèdic popular

El COMG en repartirà exemplars a les escoles de la demarcació de Girona com a eina educativa

Ensenya'm la llengua, del Dr. Toni Beltran, i patrocinat pel COMG, és un llibre que recull i recupera paraules i expressions en català per referir-se a malalties, estats de salut o remeis que toten en desús i que els més joves desconeixen. Expressions com "estar ploç", "tanir el cor agre" o "donar consell" són formes de referir-se a dolors i estats de salut que, segons el Dr. Beltran, s'han deixat d'usar en un empurament absolut de la llengua en favor de castellanismes i tecnicismes.

Distribuit a les escoles gironines

Amb la voluntat de contribuir a la recuperació d'un llenguatge mèdic popular en desús, el COMG ha arribat a un acord amb el Departament d'Ensenyament per donar exemplars de *Ensenya'm la llengua* a escoles de primària i secundària de les comarques de Girona. L'autora d'aquest llibre, també es farà arribar als centres educatius un exemplar del "Primer diccionari de medicina popular" de Rosa Estopà, com a eina educativa per als més menuts.

Una llengua saludable

Dr. Toni Beltran
Mèdic i autor del llibre

Ensenya'm la llengua és un llibre de llenguatge i vocabulari popular avui voltant de la salut, els remeis i les malalties. El llibre neix a partir d'un treball de recopilació de la manera de parlar i expressar-se (a la gent) més gran quan va al metge. Es va prestar en un seguit de tertúlies i conferències en favor de l'Espai del Metge Rural de Sant Feliu de Guíxols i també en els diferents butlletins adreçats als col·legiats del Col·legi de Metges de Girona, en els quals hi havia una secció fixa sobre paraules i expressions sanitàries de càrrec popular i col·loquial. És un llibre, doncs, del que ara en diríem de proximitat o de quilòmetre zero però que ha incorporat voluntàriament mots i frases fetes de tot el territori i de diverses registres lingüístics.

El llibre és, per un costat, un homenatge i reconeixement a la generació d'avis i avies que han mantingut aquest vocabulari però veur, també, un crid d'alerta per a les noves generacions, que desconexen bona part d'aquest lèxic tan necessari per expressar tot allò que passa dins del nostre cos en forma de signes, símptomes o sentiments.

Els metges i els treballadors de la sanitat en general, com a bons receptors i comunicadors, han de ser capaços d'entendre i fer servir un llenguatge plaer i col·loquial allunyat de tecnicismes sovint innecessaris i afavorit, d'aquesta manera, una relació més propera i familiar amb els pacients i usuaris de la sanitat en general.

Vull agrair al company Josep Maria Pous Culi les magnífiques il·lustracions que acompanyen les diferents seccions del llibre i a l'editorial Gredal la seva acurada i, a la vegada, accessible edició i al mateix Col·legi de Metges pel seu suport i per facilitar la difusió de l'obra.

Ara que la salut s'ha convertit en una mena de pedra filosofal involucrada en tantes iniciatives i projectes (diètes i gastronomia saludables, exercici saludable, envelliment saludable, esport saludable i tantes altres) és una paradoxa que, precisament, el llenguatge popular al voltant de la salut s'hagi en pobrit amb tanta celeritat i determinació.

Ets cal recuperar mots com empiocat, galipàndria, caparrassa, nyanyo, feridura, encarcerat, voltadits, trau... i expressions com faltar-li un bull, no ser-hi tot, tenir la mà foradada, fer dentetes o treure el fetge per la boca.

Ens cal recuperar mots com empiocat, galipàndria, caparrassa, nyanyo, feridura, encarcerat, voltadits, trau...

Divulgar i fer arribar aquest llenguatge i vocabulari popular a les noves generacions és una tasca de molta gent (metges, infermiers, mestres i professors, mitjans de comunicació...), de la voluntat dels mateixos parlants i de diferents iniciatives polítiques i socials. Aquest llibre vol ser una aportació, una baula més, un punt de partida en aquest reconegut a favor de la nostra cultura, la nostra manera de parlar, la nostra manera de veure i de posicionar-nos davant del món, en definitiva, de la nostra llengua, un valuós patrimoni immaterial que haurem de llegar a nostres fills perquè, com molt bé expressava Miquel Martí i Pol en un dels seus versos: "Nosaltres, ben mirat, no som més que paraules".

